

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії

Наукові записки РДГУ

Випуск 25

Рівне
Видавець О. Зень
2014

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: Збірник наукових праць: Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 25. – Рівне: О. Зень, 2014. – 313 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор:

Постоловський Руслан, кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук (м. Рівне).

Заступник головного редактора:

Шелюк Людмила, кандидат історичних наук, професор (м. Рівне).

Відповідальний редактор:

Шеретюк Валерій, кандидат історичних наук, доцент (м. Рівне).

Члени редколегії:

Жилюк Сергій, доктор історичних наук, професор (м. Острог).

Киридон Алла, доктор історичних наук, професор (м. Київ).

Степанков Валерій, доктор історичних наук, професор (м. Кам'янець-Подільський).

Стоколос Надія, доктор історичних наук, професор (м. Рівне).

Троян Сергій, доктор історичних наук, професор (м. Київ).

Фісанов Володимир, доктор історичних наук, професор (м. Чернівці).

Чухліб Тарас, доктор історичних наук (м. Київ).

Швецова-Водка Галина, доктор історичних наук, професор (м. Рівне).

Шугаєва Людмила, доктор філософських наук, професор (м. Рівне).

*Свідоцтво про державну реєстрацію:
Серія КВ № 15857-4329Р від 12 жовтня 2009 р.*

Відповідальність за достовірність і точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей несуть автори опублікованих матеріалів та їх наукові керівники.

Думки авторів статей з позицією редколегії можуть не співпадати.

Друкується за рішенням Вченої Ради Рівненського державного гуманітарного університету, протокол № 4 від 28 листопада 2014 р.

Згідно постанови президії ВАК України часопис «Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії» визнано фаховим виданням у галузі історичних наук (постанова від 17 квітня 2010 р.)

Адреса редакції: 33027, м. Рівне, вул. Остафова 31,
історико-соціологічний факультет РДГУ.
тел. 0-362-22-59-01
isfconf@mail.ru

3. Бобков В. Такая реформа заведет в тупик / В. Бобков, И. Дмитричев // Труд. – 16 грудня 1997. – № 232.
4. Бульбенюк С. С. Неоліберальні моделі модернізації у суспільствах перехідного типу : автореф. дис. канд. політ. наук: 23.00.03 / С. С. Бульбенюк; Інститут держави і права ім. В.М.Корещького НАН України. - К., 2004. – 16 с.
5. Воробьев М. Замена льгот компенсациями – только начало социальной реформы / М. Воробьев, Д. Гусева // Время новостей. – 30 июля 2004 року.
6. Время и бремя реформаторов // Известия. - 28 октября 1995. – № 205.
7. Григорьева И. А. Развитие социальной политики в России в 1990–2000-х гг. / И. А. Григорьева // Мир России. - 2013. - № 1. - С. 132-154.
8. Зенькович Н. 1992. На руинах советской империи / Н. Зенькович. – М.: ЗАО «ОЛМА Медиа Групп», 2009. - 592 с.
9. Конституция Российской Федерации от 12.12.1993 г. (в ред. от 21.07.2014 г.) // Российская газета. – 25 декабря 1993.
10. Кулеш Л. Сколько стоит заболеть? / Л. Кулеш // Известия. – 16 сентября 1995. - № 175.
11. «Концепция долгосрочного социально-экономического развития Российской Федерации на период до 2020 года», утверждена распоряжением Правительства Российской Федерации от 17 ноября 2008 г. № 1662-р.
12. Монетизация льгот продолжится: на очереди - жилищно-коммунальные услуги. 12 июля 2007 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.newsru.com/russia/12jul2007/zhilmonetizaciya.html>.
13. Мы говорим «Яблоко» - подразумеваем «Явлинский» // Известия. – 23 сентября 1995. – № 180.
14. О социально-экономическом положении в стране // Российская газета. – 9 октября 1997. – № 196.
15. Основные социально-экономические индикаторы уровня жизни населения [Электронный ресурс]. Режим доступа: http://web.archive.org/web/20060715183735/http://www.gks.ru/free_doc/2006/b06_11/07-01.htm.
16. Пенсионеры XXI века будут участвовать в реформе // «Труд». – 20 декабря 1997. – № 236.
17. План действий Правительства в области социальной политики и модернизации экономики на 2000–2001 годы. Распоряжение Правительства Российской Федерации от 26 июля 2000 г. № 1072-р // Российская газета - 8 августа 2000 г.
18. Послание Федеральному Собранию Российской Федерации, 24 мая 2004 года [Электронный ресурс]. Официальный сайт Президента России. – Режим доступа : <http://archive.kremlin.ru/text/appears/2004/05/71501.shtml>.
19. Постановление Правительства Российской Федерации «О мерах по реализации концепции реформы системы пенсионного обеспечения в Российской Федерации» от 7 августа 1995 г. № 790.
20. «Предложения Совета Федерации по выводу страны из экономического кризиса и переходу к устойчивому экономическому росту». Приложение к Постановлению Совета Федерации Федерального Собрания Российской Федерации «О программе стабилизации экономики и финансов Правительства Российской Федерации» от 10 июля 1998 года № 313-СФ.
21. Программа антикризисных мер правительства Российской Федерации на 2009 год. // Российская газета. – 20 марта 2009.
22. Российского труженика все больше влечет частный сектор // Известия. – 20 октября 1995. – № 199.
23. Синявская О. В. История пенсионной реформы в России [Электронный ресурс] / О. В. Синявская. – Режим доступа : <http://www.ru-90.ru/content>.
24. Счетовод // Труд. – 31 декабря 1997. – № 243.
25. Тимофеев Ю. В. Модели и тенденции развития государственной социальной политики Российской Федерации : автореф. дис. канд. экон. наук: 08.00.01 / Ю. В. Тимофеев. – Волгоград : ВолГУ, 2011. – 27 с.
26. Федеральная служба государственной статистики [Электронный ресурс]. -Режим доступа: http://www.gks.ru/free_doc/new_site/population/urov/urov_p2.htm

УДК 94:327(437) «1968/...»

І. Андрощук

ЧЕХІЯ В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

У статті розглядаються події «празької весни» 1968 р. та період «оксамитової революції» 1989 р., які стали визначними в становленні Чехії на міжнародній арені, а також аналізується сучасна міжнародна політика країни.

Ключові слова: «празька весна», «оксамитова революція», інтеграційні процеси, чеська зовнішня політика.

The article discusses the events of the "Prague Spring" of 1968 and during the "Velvet Revolution" in 1989, which became the key to the formation of the Czech Republic in the international arena, as well as analyzes of contemporary international politics of the country.

Keywords: the "Prague Spring", "Velvet Revolution", the integration processes, the Czech foreign policy.

Новий політичний статус постсоціалістичних республік на рубежі 80-х 90-х років привів до істотної зміни їх ролі на міжнародній арені, що кардинально змінило стратегії зовнішньополітичної та зовнішньоекономічної діяльності цих країн. Загальною тенденцією є дедалі глибша інтеграція країн колишнього соціалістичного табору з європейськими структурами безпеки, економічного співробітництва, що істотно змінює розстановку політичних сил в регіоні, формуючи нові субрегіональні центри тяжіння. У зв'язку з цим наукову значущість набуває розробка можливих сценаріїв розвитку постсоціалістичних країн і перспективних моделей існування майбутньої «нової Європи».

Актуальність вивчення участі сучасної Чехії в інтеграційних процесах (входження Чеської Республіки в НАТО, в європейські системи безпеки та економічного співробітництва, участь у Вишеградській групі) обумовлена значимістю ролі Чехії в регіоні Центральної та Східної Європи. Україні не байдуже, якою буде нова об'єднана Європа, яке місце в ній займуть колишні соціалістичні країни. Реаліями завтрашнього дня може стати зближення великих економічних просторів, таких, як Північний Рейн – Вестфалія, Бельгія і Голландія, Саксонія і Чеська Республіка або трикутник Австрія – Словенія – Угорщина. Ці процеси потребують відстеження й аналізу, перш за все, з точки зору національних інтересів України.

Вивченню Чехії в системі міжнародних відносин присвятили свої праці вчені у галузі історії та політології В. Л. Мусатов, К. Давіша, З. Мороз. Основна увага дослідників концентрувалася на подіях «празької весни», коли правляча комуністична партія СРСР військовою силою придушила реформи, які розпочала правляча комуністична партія Чехословаччини, та подіях «оксамитової революції», коли постало питання про виведення радянських військ з країни.

В даній статті ставимо за мету з'ясувати позицію Чехії в системі міжнародних відносин на даний час та проаналізувати події, які сприяли формуванню її зовнішньої політики.

Часові межі дослідження розпочинаються подіями «празької весни» 1968 року і завершуються аналізом сучасної позиції Чехії в міжнародних відносинах.

Чехія завжди була, з ідеологічної точки зору, «слабкою ланкою в ланцюзі соціалізму». Не випадково в 70-80-ті роки СРСР вважав за краще спиратися в Чехословаччині не так на чеський, як на словацький істеблішмент. Тим не менш, у системі східноєвропейських зв'язків складно переоцінити вплив Чехії на процеси, що там відбувалися. У цьому зв'язку видається продуктивним проаналізувати два періоди в житті Чехії:

- період «празької весни» 1968 р.;

- період «оксамитової революції» 1989 р.

В історії міжнародних відносин повенного періоду особливе місце займає «празька весна» 1968 року. Парадокс із самого початку полягав у тому, що реформений процес, розпочатий комуністами правлячої в країні компартії Чехословаччини, був пригнічений військовою силою теж комуністами, які стояли при владі в сусідніх державах - союзниках ЧССР по Варшавському договору. Ідеї «празької весни» значною мірою вплинули на зародження на новому витку історії ідей анти тоталітарних масових рухів і революцій, що призвели в кінці 80-х років до світової зміни суспільного ладу в колишніх соціалістичних країнах і розпаду їх військово-політичного блоку – Організації Варшавського Договору [1, с. 115].

Метою «празької весни» було спрямування внутрішніх суспільних процесів на демократизацію режиму, забезпечення свободи друку, економічні, насамперед, ринкові реформи і захист національної незалежності. У цілому мова йшла про «поліпшення» соціалізму, про його оновлення. Перший період «празької весни» (до квітня 1968 р.) був порівняно тихим. Такої оцінки дотримується американський дослідник Карен Давіша, що виділяє передкризовий період (до травня 1968 р.), власне криза (від 5 травня до 20 серпня), посткризовий період (до 27 серпня, до підписання т.зв. Московського протоколу) [2, с. 16]. Періодизація може змінюватися, але очевидно, що розгорталися два процеси: демократизація, посилення плюралістичних тенденцій, а так само відтискування антиреформених сил всередині Комуністичної партії Чехії, з одного боку, зміцнення консервативних підходів і дозрівання інтервенціоністських настроїв в керівних партійно-державних структурах Радянського Союзу і найближчих союзників – з іншого [3, с. 18].

Особливі нарікання у радянського керівництва викликали прагнення Чехословаччини проводити самостійну зовнішню політику, розширювати зв'язки з Заходом, перетворити ЧССР у «відкрите суспільство». Для СРСР головним було питання визнання непорушності поєсних кордонів.

8 травня в Москві пройшла закрита зустріч лідерів СРСР, ПНР, НДР, НРБ і ВНР, під час якої прозвучали думки про можливе силове вирішення проблеми. Мова йшла про те, щоб не допустити відходу Чехословаччини від ОВС, як це сталося з Албанією і практично спостерігалось у випадку з Румунією. Відкрито прозвучали пропозиції про військове вторгнення на зустрічі у Варшаві 14-15 травня 1968 року. Пропозиції про введення військ були схвалені 16-17 серпня в Москві на засіданні вищого радянського керівництва. Московський протокол та інші угоди визначили рамки «нормалізації» обстановки в Чехословаччині. Таким чином, Чехословаччина в 1968 році не володіла необхідними умовами для проведення самостійної внутрішньої політики, вибору зовнішньополітичних партнерів.

Однією з головних вимог демократичної «оксамитової революції», яка перемогла у листопаді 1989 року, було обговорення інтервенції і повне виведення з країни радянських військ. В умовах розколу світу на два протилежні табори звернення Чехословаччини за підтримкою до табору, конфронтуючому соціалістичному, неминує б призвело до конфронтації між двома наддержавами.

Постає питання: чи могли в таких умовах керівники Чехословаччини розраховувати на більш активну підтримку США? Тут слід враховувати дві обставини. По-перше, А. Дубчек і його прихильники не хотіли йти на розрив з Варшавським договором, орієнтуючись на можливий протекторат з боку Югославії та Румунії. США, у свою чергу, також вели себе досить стримано, не бажаючи загострювати відносини з СРСР через Чехословаччину. Введення радянських військ до Чехословаччини було використано США і в політичних, і в пропагандистських цілях (у першу чергу, для зміцнення НАТО), але похолодання в радянсько-американських відносинах, викликане чехословацькою кризою, було тимчасовим.

Зауважимо, що не такою вже несподіванкою для масової свідомості чеського суспільства стало припинення існування чехословацької федерації в 1993 році і створення суверенної Чеської держави.

Період кінця 1989 – серпень 1991 рр. характеризувався як час якісно нових умов для розвитку радянсько-чеських відносин. Обидві сторони виступали за усунення перешкод, що були у двосторонньому співробітництві.

Період, що настав після розпаду СРСР, характеризується якісною зміною українсько-чеських відносин, пов'язаних, насамперед, з внутрішньополітичною та соціально-економічною ситуацією в Чехії і в Україні. За цей період в Чехії остаточно позбулись ілюзій, що виникли на хвилі «революційного повалення», щодо можливих темпів трансформації та соціальної ціни реформ – перехід до еволюційної моделі перетворень і тактики прагматичного реалізму. Урядова програма перетворень на період 1993-1996 років робила ставку на більш повне врахування національної специфіки та інтересів, відмову від використання переважно монетаристських методів стабілізації, від голого технiцизму у вирішенні соціально-економічних проблем. А головне, Чехія зіткнулася з проблемою пошуку власної ідентичності в якісно новій системі міжнародних відносин.

1 січня 1993 Чехія була проголошена самостійною і незалежною державою. Минулі роки підтвердили налаштованість суспільства на розвиток держави за обраним у 1989 році демократичним шляхом. Внутрішньополітична обстановка, залишаючись стабільною, дозволила Чехії завершити первісний етап реформ у політичній та економічній сферах, уникаючи прояву негативних ефектів переходу країни на ринкові умови. Стійким залишався курс національної валюти. На невисокому рівні утримувалися інфляція і безробіття.

Подібна стабільність викликає великий науковий і практичний інтерес, прагнення проаналізувати наскільки ця стабільність обумовлена високим вихідним економічним рівнем країни і наскільки її забезпечувала цілеспрямованість реформаторів. Виникає питання, чи стійка ця стабільність і які перспективи Чехії в найближчому і віддаленому майбутньому? Це надзвичайно важливі питання, оскільки головна мета чеських реформаторів, проголошена в листопаді 1989 року, – входження країни в загальноєвропейські та євроатлантичні структури, які, як відомо, висувають дуже високі вимоги до кандидатів на вступ в НАТО і до Європейського Союзу.

Зусилля Чехії щодо інтеграції в європейські структури до теперішнього часу принесли вагомий результат. Після того, як у 1999 році країна була прийнята в НАТО, її назвали одним з перших кандидатів на вступ до ЄС. Повноправним членом ЄС Чехія стала 1 травня 2004 року.

20 липня 2011 року уряд Чеської Республіки прийняв документ, який гранично чітко визначає основні пріоритети та стратегічні цілі чеської зовнішньої політики. Це перша спроба за останні вісім років визначити нові концептуальні рамки зовнішньої політики Праги, і це означає, що ЧР готова до розробки не тільки довгострокових, але і середньострокових стратегічних програм як відповіді на виклики поточного моменту [4, с. 10].

Сьогодні Чехія веде свою зовнішню політику таким чином, котрий приділяє першорядне значення успішному процесу та експлуатаційній інтеграції з Європейським союзом, активній роботі в межах НАТО, боротьбі проти тероризму та розвитку відносин з сусідніми країнами та іншими державами і міжнародними організаціями. Вона розвиває свою зовнішню політику на багатьох рівнях, укладає угоди і контракти, які відповідають правам людини, демократії та міжнародному співробітництву.

Таким чином, чехословацький експеримент щодо демократизації соціалізму в 1968 році виявився неспроможним у силу ролі і місця Чехословаччини у сформованій системі міжнародних відносин. У Чехословаччині в той період не було також відповідних зовнішньополітичних умов для здійснення переходу до ринкової економіки.

Події 1989 року в Чехословаччині стали можливими в принципі і набули характеру антикомуністичного перевороту, насамперед, завдяки невтручанню СРСР. «Оксамитова революція» грудня 1989 року в Чехословаччині носила мирний характер, на відміну від аналогічних подій у Румунії. В іншому, «оксамитова революція» в Чехословаччині була досить типовою і супроводжувалася відстороненням від влади КПЧ, антикомуністичним та антирадянським характером гасел, приходом до влади дисидентів, проголошенням демократичних цінностей, ринковим реформуванням.

Для Чехії ключове значення має підвищення політичної ваги об'єднаної Європи та її можливості впливати на світову політику. Тому Прага вважає за доцільне відмовитися від зайвого політичного індивідуалізму і зосередитися на багатосторонній дипломатії для зміцнення своїх позицій у регіоні. Як наслідок, ЧР прагне відігравати активнішу роль в загальноєвропейському ансамблі і включитися в політику Європейського Союзу на Західних Балканах, у Східній Європі, а також на Південному Кавказі та Близькому Сході.

Джерела та література

1. Мусатов В. Л. Предвестники бури. Политические кризисы в Восточной Европе. / В. Л. Мусатов М., 1996, с. 115
2. Karen Dawisha The Kremlin and Prague Spring. p. 16.
3. Див. Млынарж З. Мороз ударил из Кремля. М., 1992, с. 18
4. Osirodek Studiów Wschodnich "Kompromis w sprawie strategii czeskiej polityki zagranicznej" 27.07.2011

УДК 314.1

А. Вавринюк

DEMOGRAFIA WYBRANYCH PAŃSTW ŚWIATA JAKO INTERDYSCYPLINARNY OBSZAR BADAŃ

Jedną z najważniejszych w życiu człowieka decyzji jest małżeństwo i rodzicielstwo. Z demograficznego punktu widzenia są to dwa podstawowe elementy wchodzące w skład tej nauki. Ludność współczesnego świata charakteryzuje się dużą amplitudą urodzeń i przyrostów naturalnych. Są też kraje, gdzie odnotowywany jest ujemny przyrost naturalny. Szczególnie niekorzystnie wypadają na tle innych państw prawie wszystkie kraje Europy, w tym Polska i Ukraina.

Ключові слова: *спільнота, демографія, приріст натуральний, дієтність, держава.*

Одним з найважливіших рішень в житті людини є одруження й батьківство. З демографічної точки зору – це два базові елементи, котрі входять в склад цієї науки. Населення сучасного світу характеризується високою амплітудою народжуваності

ЗМІСТ

ПРОБЛЕМИ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ В НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ

Ковальова О. ДАВНЬОРУСЬКА ХРАМОВА АРХІТЕКТУРА І СИМВОЛІКА ПРАВОСЛАВНОГО ХРАМУ	3
Жарська О. ЛУННИЦІ З ФОНДІВ КУЛЬТУРНО-АРХЕОЛОГІЧНОГО ЦЕНТРУ «ПЕРЕСОПНИЦЯ»: ХАРАКТЕРИСТИКА ТА СЕМАНТИКА ЇХ ПОХОДЖЕННЯ	5
Кузьма Т. ІСТОРИЧНІ ТРАДИЦІЇ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ТА БЛАГОДІЙНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	8
Петрик В. ВІД ГОРОДА ДО МІСТА - ТРАНСФОРМАЦІЯ УРБАНІСТИЧНОЇ СТРУКТУРИ МІСТ ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ (КОРОЛІВСТВА РУСИ) У XIII-XIV ст.	11
Блануца А. УКРАЇНСЬКІ КНЯЗІВСЬКО-ШЛЯХЕТСЬКІ РОДИ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ «УКРАЇННИМИ» ПРИКОРДОННИМИ МІСТАМИ/ЗАМКАМИ У РАННІЙ НОВИЙ ЧАС	13
Альмес І. РУКОПИСНІ КНИГИ У КРЕХІВСЬКОМУ МОНАСТІРІ В XVII-XVIII ст. (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ІНВЕНТАРНИХ ОПИСІВ)	16
Островська Ю. ЦЕРКОВНЕ БУДІВНИЦТВО ПІД ПАТРОНАТОМ ІВАНА СТЕПАНОВИЧА МАЗЕПИ	19
Синяк І. ПРИКОРДОННІ «ЛЮБ'ЯЗНОСТІ». ЕТЮДИ З ІСТОРІЇ ЗАПОРОЗЬКО-ПОЛЬСЬКИХ СТОСУНКІВ ДОБИ НОВОЇ СІЧІ (1734 – 1775) (ДЕКІЛЬКА ДОКУМЕНТІВ З ГОЛОВНОГО АРХІВУ ДАВНІХ АКТІВ У ВАРШАВІ)	20
Рудянин І. РОЗВИТОК ОСВІТИ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ, ЯК ОДИН ІЗ НАПРЯМІВ ДІЯЛЬНОСТІ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОГО ДУХОВЕНСТВА (1772-1914 рр.)	25
Шеретюк Р. ЕТНОКУЛЬТУРНА АСИМІЛЯЦІЯ НАСЕЛЕННЯ ПРАВОБЕРЕЖНОЇ УКРАЇНИ ЯК ОДИН ІЗ ПРОВІДНИХ НАПРЯМІВ ВНУТРІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ РОСІЇ (1825-1839 рр.)	27
Самчук Т. ВИКЛАДАННЯ ТАНЦІВ В УНІВЕРСИТЕТІ СВ. ВОЛОДИМИРА (1834-1859)	30
Парфенюк Л. ТАРАС ШЕВЧЕНКО ЯК ДОСЛІДНИК ПЕРЕСОПНИЦЬКОГО ЄВАНГЕЛІЯ	34
Стоколос Н. НИЩЕННЯ КУЛЬТУ СВЯТОГО ЙОСАФАТА НА ТЕРЕНАХ ХОЛМЩИНИ І ПІВДЕННОГО ПІДЛЯШШЯ (ДРУГА ПОЛОВИНА XIX ст.): ЧИННИКИ, ОСНОВНІ ВІХИ, НАСЛІДКИ	36
Марек М. ЛЕМКІВЩИНА - ПРОБУДЖЕННЯ, КОНФЛІКТ, НЕВІДОМЕ МАЙБУТНЄ	38
Березняк Я. ДІЯЛЬНІСТЬ КІНСЬКИХ ЗЕМСЬКИХ ПУНКТИВ В ТАВРІЙСЬКІЙ ГУБЕРНІЇ (КІНЕЦЬ XIX – ПОЧАТОК XX ст.)	40
Зюбровський А. ХЛІБНА ЛОПАТА, КОЦЮБА, ПОМЕЛО: ЇХ ТЕХНОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА ОБРЯДОВІ ФУНКЦІЇ В НАРОДНІЙ КУЛЬТУРІ ПОВСЯКДЕННЯ УКРАЇНЦІВ КІНЦЯ XIX – СЕРЕДИНИ XX ст.	41
Брязкало Т. ПІДОПЛІЧКО ІВАН ГРИГОРОВИЧ (1905–1975): ЖИТТЯ ТА НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ (ДО 110-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)	43
Шавлинский Н. ПРЕДУСЛОВИЯ СОЗДАНИЯ БЕЛОРУССКИХ ОРГАНИЗАЦИЙ В ОДЕССЕ И ИХ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В КОНЦЕ 1917 - НАЧАЛЕ 1918 гг.	46
Левчук І. ВЕКТОРИ ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ У МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД «ГРОМАДСЬКОГО ОБ'ЄДНАННЯ ПРАЦЮЮЧИХ ЖІНОК»	47
Лебедюк Є. ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ТА ЕВОЛЮЦІЯ ЦЕРКОВНОГО УСТРОЮ ОРГАНІЗАЦІЇ ЄХСС	50
Безсмертний А. ВЗАЄМОВІДНОСИНИ СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ КУПЦІВ ІЗ УКРАЇНСЬКОЮ КООПЕРАЦІЄЮ У 1920-х-1930-х рр. XX ст.	52
Павлюк Я. ПОЛІТИКО-ПРАВОВИЙ СТАТУС УКРАЇНЦІВ ПІСЛЯ 1921 р.	54

Гуменюк О. ЕВОЛЮЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА СРСР ПРО ШЛЮБ ТА СІМ'Ю: УКРАЇНСЬКА СКЛАДОВА	55
Білан С. РЕПРЕСІЇ СТАЛІНСЬКОГО РЕЖИМУ ПРОТИ ПРЕДСТАВНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ АГРАРНОЇ НАУКОВОЇ ШКОЛИ	57
Каплюк О. ЗАКАРПАТСЬКІ УКРАЇНЦІ В ЧЕХОСЛОВАЦЬКИХ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАННЯХ В СРСР В РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ	59
Карпуніна Т. АГІТАЦІЙНА ТА АНТИРЕЛІГІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ РАДЯНСЬКОЇ ВЛАДИ СЕРЕД НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ НА ЗАВЕРШАЛЬНОМУ ЕТАПІ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ	62
Костишин Е. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ ЗАХІДНИХ ОБЛАСТЕЙ УРСР НАПЕРЕДОДНІ ПЕРЕБУДОВИ	67
Галішевський В. ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ М. БРАЙЧЕВСЬКОГО У 1991 – 2001 рр.	70
Дубей В. ОСНОВНІ ВІХИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ (1991-2010 рр.)	73
Літвік Ю. ФЕНОМЕН ПОЛІТИЧНОГО ПРАВОСЛАВ'Я: СПРОБА РЕЛІГІЄЗНАВЧОГО АНАЛІЗУ	75
Яроцький П. ІНСТИТУАЛІЗАЦІЙНЕ СТАНОВЛЕННЯ КАТОЛИЦИЗМУ В НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ	79
Гайдай О. ЗА КРОК ДО «ЛЕНІНОПАДУ»: ОСОБЛИВОСТІ СТАВЛЕННЯ НАСЕЛЕННЯ ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИХ ОБЛАСТЕЙ ДО КОМУНІСТИЧНИХ ПАМ'ЯТНИКІВ В 2013 р.	82
Пержун В. СОЦІАЛЬНО-ІСТОРИЧНА ПАМ'ЯТЬ: ФАКТОРИ ЗБЕРЕЖЕННЯ, АКТУАЛЬНІСТЬ ІСНУВАННЯ, СУЧАСНІ СОЦІОКУЛЬТУРНІ ПЕРЕВАГИ	86
Радецька А. PROCES ROZWOJU FEMINIZMU W NIEPODLEGLEJ UKRAINIE ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM SFERY AKTYWIZMU OBYWATELSKIEGO I ŚRODOWISKA AKADEMICKIEGO	88
Самотіс Я. АТРИБУТИВНІ ЕЛЕМЕНТИ У ВЕСНЯНІЙ ОБРЯДОВСТІ УКРАЇНЦІВ: СИМВОЛІЧНІ ФУНКЦІЇ ТА ЇХ ЛОКАЛЬНА СПЕЦИФІКА	89
Урбан М. KRZYTKA HEROICZNEGO OBRAZU STEPANA BANDERY WE WSPÓŁCZESNEJ PUBLICYSTYCE UKRAIŃSKIEJ	93
Мишков В. СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БЛОКРИНИЦЬКОЇ ІЄРАРХІЇ СТАРООБРЯДЦІВ В УМОВАХ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ	96
Шугасва Л. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ ІНСТИТУАЛІЗАЦІЇ АНТИТРІНІТАРИЗМУ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ	97
Двойнінова О., Кушпетюк О. ДІЯЛЬНІСТЬ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНЦІВ ПОРТУГАЛІЇ З МЕТОЮ ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ	99
Ворон Оксана ПРОПОВІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ РКЦ В УКРАЇНІ: ОСНОВНІ ФОРМИ ТА МЕТОДИ «НОВОЇ СВАНГЕЛІЗАЦІЇ»	101
Докаш В. РЕЛІГІЯ ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ФЕНОМЕН ТА ІНТЕГРАТОР УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	104
Рудик О. СУЧАСНИЙ СТАН ТА МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ УКРІПЛЕНИХ РАЙОНІВ УКРАЇНИ	107
ІСТОРИКО-КРАЄЗНАВЧИЙ НАУКОВИЙ ДИСКУРС	
Пословська А. АРХЕОЛОГІЧНІ ДЖЕРЕЛА У ВИВЧЕННІ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ ТА МИСТЕЦТВА ВОЛИНИ ДАВНЬБОРУСЬКОГО ЧАСУ	110
Баланович В. СВИНЦЕВІ ПЛОМБИ ДОРОГОЧИНСЬКОГО ТИПУ З ПЕРЕСОПНИЦІ	112
Терський С. ЛІТОПИСНА ПЕРЕСОПНИЦЯ У СИСТЕМІ МІСТ СХІДНОЇ ВОЛИНИ ОРДИНСЬКОГО ПЕРІОДУ (середина XIII–XIV ст.)	116
Ващук Д. ДО ПИТАННЯ ВОЛОДІННЯ ЗАМКОМ РІВНЕ РОДИНОЮ ОСТРОЗЬКИХ У СЕРЕДИНІ XVI ст.	121

Серебрякова О. МАНТИЧНІ ДІЇ З КІЛКАМИ В ОБРЯДОВІЙ ПРАКТИЦІ ЖИТЕЛІВ ЧЕРКАЩИНИ	124
Кривенко А. АПОТРОПЕІЧНА СЕМАНТИКА ВОДОХРЕСНОЇ ОБРЯДОВОСТІ У ВОЛИНЯН (НА ОСНОВІ ПОЛЬОВИХ МАТЕРІАЛІВ З СОКАЛЬЩИНИ)	126
Мельничук Д. ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНЬОЇ ТА ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ У ВОЛИНСЬКІЙ ЄПАРХІЇ (кінець XVIII-початок XX ст.)	128
Казначєєва Л. ДІЯЛЬНІСТЬ ВОЛИНСЬКИХ ГУБЕРНСЬКИХ ПРЕДВОДИТЕЛІВ ДВОРЯНСТВА	130
Трофімук-Кирилова Т. НАЙМ “ДОБРОВОЛЬЦІВ” ЯК СПОСІБ УХИЛЕННЯ ЄВРЕЙСЬКИХ ГРОМАД ВІД ВИКОНАННЯ РЕКРУТСЬКОЇ ПОВИННОСТІ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ВОЛИНСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ)	135
Чибирак С. ПАВЛО ЧУБИНСЬКИЙ І ВОЛИНЬ: ДО 175-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ	138
Абрамчук О. СТАНОВЛЕННЯ ДУБЕНСЬКОГО ФОРТУ	140
Мосієвич Ю. ІСТОРИЧНІ ТА СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ ВОЛИНИ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ ст.	141
Поніманська Т., Доброчинська В. З ІСТОРІЇ РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ НА ЗАХІДНІЙ ВОЛИНІ (початок ХХ ст. – 1944 р.)	143
Федорчук С. ХМЕЛЯРСТВО НА ЗАХІДНІЙ ВОЛИНІ У МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД (1921–1939 рр.)	148
Переходько Н. АПТЕЧНА МЕРЕЖА У ВОЛИНСЬКОМУ ВОЄВОДСТВІ (1921–1939 рр.): ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ТА ДІЯЛЬНІСТЬ	151
Іванов С. ОСВІТА НА ВОЛИНІ В РОКИ НІМЕЦЬКОЇ ОКУПАЦІЇ (1941–1944 рр.)	154
Зек Б. УКРАЇНСЬКА ДОПОМІЖНА АДМІНІСТРАЦІЯ ЛУЦЬКА У РОКИ НАЦИСТСЬКОЇ ОКУПАЦІЇ	157
Іценко О. ТРАГІЧНА ЗАГИБЕЛЬ ЕКЗАРХА АВТОНОМНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ АЛЕКСІЯ (ГРОМАДСЬКОГО)	160
Савчук П. РОЛЬ ПРОПАГАНДИ У БІЛЬШОВИЗАЦІЇ МАС У 1943-1945 рр.	163
Зиль В. СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНИЙ ВИМІР БОРОТЬБИ РАДЯНСЬКОЇ ВЛАДИ З НАЦІОНАЛІСТИЧНИМ ПІДПІЛЛЯМ НА ВОЛИНІ (1944-1950-ті рр.)	166
Сорочинська Т. СКЛАДОВІ КОМПОНЕНТИ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ЗАКЛАДІВ РІВНЕНЩИНИ ПОВОЄННОГО ПЕРІОДУ	168
Гілевич І. ОСНОВНІ ГОСПОДАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ ПОЛІЩУКІВ У НАУКОВИХ СТУДІЯХ ДРУГОЇ ПОЛОВИНІ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ ст.	170
Ларькіна Л. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ПІДґРУНТЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОВАДЖЕННЯ КОМІСІЯМИ СПРІЯННЯ ЗА ДОТРИМАННЯМ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО РЕЛІГІЙНІ КУЛЬТИ У 60-80-ті рр. ХХ ст.	173
Чура О. РЕЛІГІЙНИЙ РЕНЕСАНС У ЛЬВОВІ НАПРИКІНЦІ 80-х ПОЧАТКУ 90-х рр. ХХ ст. У РЕЦЕПЦІЇ КОМУНІСТИЧНОЇ ВЛАДИ МІСТА	175
Чура В. ФІНАНСОВЕ СТАНОВИЩЕ РІВНЕНСЬКОГО ОБЛАСНОГО КОМІТЕТУ КПРС-КПУ В УМОВАХ РОЗГОРТАННЯ НАЦІОНАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНОГО РУХУ НАПРИКІНЦІ 80 – ПОЧАТКУ 90-Х рр. ХХ ст.	177
Біляковський П. ЗАМОЧУВАННЯ ХРЕСТІВ У РИТУАЛЬНИХ ПРАКТИКАХ ВИКЛИКАННЯ ДОЩУ (ЗА ПОЛЬОВИМИ МАТЕРІАЛАМИ З УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ)	180
Горошко Л. «ДОКИ ЩЕ НЕ РОЗСИПАЛАСЯ» (ОБРЯДОДІЇ З ВОДОЮ ПІД ЧАС НАРОДИН У ЧЕРКАСЬКІЙ ТРАДИЦІЇ)	183
Немеєч В. ДЕРЕВЦЕ ЯК ПРЕДМЕТНО-СИМВОЛІЧНИЙ КОМПОНЕНТ ВЕСІЛЬНОГО РИТУАЛУ: ВОЛИНСЬКО-ПОКУТСЬКІ ПАРАЛЕЛІ (НА МАТЕРІАЛАХ З РАДЕХІВСЬКОГО І БОГОРОДЧАНСЬКОГО РАЙОНІВ)	185

Булга І. ФОРМИ ПРАВОСЛАВНОЇ РЕЛІГІЙНОСТІ СУЧАСНОЇ ВОЛИНИ: СПРОБА ТИПОЛОГІЗАЦІЇ	186
Грипич С. ІСТОРИЧНЕ КРАСЗНАВСТВО ЯК ОСНОВА СУЧАСНОЇ ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТИ (НА ПРИКЛАДІ ІСТОРИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ)	189
ПРОБЛЕМИ ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ І МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН: НАУКОВИЙ ДИСКУРС	
Патяка О. ШТАНДАРТИ СТАРОДАВНЬОГО РИМУ: РИСИ ВОЄННО-САКРАЛЬНОГО ФЕНОМЕНУ	192
Тимчук І. ХРИСТІЯНІЗАЦІЯ ВЕЛИКОГО НОВГОРОДА	194
Сосновая Л. АЛЕНОРА АКВИТАНСЬКА - ВИДАТНА ЧИ ТИПОВА КОРОЛЕВА СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ?	197
Лашта В. ЗАВОЮВАННЯ ЄВРОПЕЙЦІВ У ЛАТИНСЬКІЙ АМЕРИЦІ	198
Лашта І. КОЛОНІЗАЦІЯ ПІВДЕННОЇ І ЦЕНТРАЛЬНОЇ АМЕРИКИ В XV –XVII ст.	199
Петраускас Р. МЕЖДУ ВІЛЬНЮСОМ И КИЕВОМ: ЛИТОВСКИЕ ВЕЛЬМОЖИ ВО ГЛАВЕ КИЕВСКОГО ВОЕВОДСТВА В XV– НАЧАЛЕ XVI вв.	200
Самчук І. ДУХОВНО-СУСПІЛЬНІ ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ СТАРООБРЯДНИЦТВА	204
Ціватий В. ДИПЛОМАТИЧНІ СИСТЕМИ ТА ІНСТИТУТИ ДИПЛОМАТІЇ ДОБИ РАНЬОГО НОВОГО ЧАСУ (XVI-XVIII ст.): ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ	205
Константинов В. ОТНОШЕНИЯ МОЛДАВИИ И РЕЧИПОСПОЛИТЫ ВО ВРЕМЕНА ПЕРВОГО ГОСПОДАРСТВА ШТЕФАНА ТОМШЫ II (1611-1616)	208
Малов А. НЕВЕЛЬСКОЕ «СИДЕНИЕ» 1613–1619 гг.	210
Плюта Н. РОЗВИТОК КОЛОНІАЛЬНОЇ ІДЕЇ У ФРАНЦІЇ В НОВИЙ ЧАС	220
Зелена В. ЖІНОЧА ОСВІТА В РОСІЙСЬКІЙ ІМПЕРІЇ: ІНІЦІАТИВА ДЕРЖАВИ ЧИ СУСПІЛЬСТВА?	223
Герштун А. ПРИЧИНИ ТА ПЕРЕДУМОВИ АНГЛО – БУРСЬКОЇ ВІЙНИ 1899-1902 рр.	225
Кондратюк М. Т. Г. МАСАРИК ЯК ВИРАЗНИК ІДЕОЛОГІЇ ЧЕСЬКОЇ ВЛАДИ ЩОДО ВЗАЄМОВІДНОСИН ДЕРЖАВИ, ЦЕРКВИ ТА ШКОЛИ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ НА ПОЧАТКУ ХХ ст.	228
Гнідик І. ПОЧАТКИ ДІЯЛЬНОСТІ ЄПІСКОПА СОТЕРА ОРТИНСЬКОГО У США	230
Вавуліч В. РОСІЙСЬКО-СЕРБСЬКА ВІЙСЬКОВА СПІВПРАЦЯ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ (1914-1915 рр.)	233
Богалейша С. ПРОЕКТИ СОЗДАНИЯ БЕЛОРУССКО-ЛИТОВСКОГО ГОСУДАРСТВА ВО ВРЕМЯ ПЕРВОЙ МИРОВОЙ ВОЙНЫ	235
Кукса О. ОСОБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНО-ДЕРЖАВНОГО БУДІВНИЦТВА В БІЛОРУСІЇ ТА В УКРАЇНІ В 1917-1920 рр.	237
Глібіщук М. ВІДДІЛ ПРОПАГАНДИ ПРИ УРЯДІ А. ДЕНІКІНА	238
Карповець Ю. ПРОБЛЕМА ДИТИНСТВА І МАТЕРИНСТВА В БЛОКАДНОМУ ЛЕНІНГРАДІ	240
Ворон О. ФУНКЦІОНУВАННЯ ЄВРЕЙСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ЧЕХОСЛОВАЦЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ	242
Віруцька С. ЯНОШ КАДАР І ЧЕХОСЛОВАЦЬКА КРИЗА 1968 РОКУ	245
Постоловський Р. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ ПЕРІОДУ «ПРАЗЬКОЇ ВЕСНИ» У ПОГЛЯДАХ ЧЕСТМІРА ЦІСАРЖА	247

Яковлєва Д. ХАРАКТЕР ТА ОСОБЛИВОСТІ ІСЛАМСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ В ІРАНІ 1978-1979 рр.	249
Покляцька В. ДРУГА ХОЛОДНА ВІЙНА: ЗАГОСТРЕННЯ РАДЯНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОГО ПРОТИСТОЯННЯ (1979-1985 рр.)	251
Пилипенко В. РЕАЛІЗАЦІЯ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ СРСР ЩОДО ІРАНУ В МЕЖАХ ІНІЦІАТИВ ООН, 1979 – 1989 рр.	254
Янчук О. ІСТОРИЧНІ ПЕРЕГОВОРИ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ В ПОЛЬЩІ ЗА “КРУГЛИМ СТОЛОМ”. ДО 25-РІЧЧЯ СТВОРЕННЯ ОБ’ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ В ПОЛЬЩІ	256
Галушка-Адайкін А. КРИЗА РЕЖИМУ «НОВОГО ПОРЯДКУ» В РЕСПУБЛІЦІ ІНДОНЕЗІЯ	258
Грубінко А. ПЕРІОДИ І ФАКТОРИ РОЗВИТКУ ПОЛІТИКИ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ЩОДО СПІЛЬНОЇ ЗОВНІШНЬОЇ І БЕЗПЕКОВОЇ ПОЛІТИКИ ЄС (1990-2014 рр.)	261
Грицай С. ІСТОРИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОЦЕСУ МОДЕРНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ (1991 - 2011 рр.)	264
Андрощук І. ЧЕХІЯ В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН	267
Вавринюк А. DEMOGRAFIA WYBRANYCH PAŃSTW ŚWIATA JAKO INTERDYSCYPLINARNY OBSZAR BADAŃ	268

ПРОБЛЕМИ ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВА ТА ІСТОРІОГРАФІЇ

Конопка В. ІСТОРИЧНІ ДЖЕРЕЛА ХЛІБОРОБСЬКИХ МОТИВІВ У КАЛЕНДАРНІЙ ОБРЯДОВІСТІ УКРАЇНЦІВ	272
Хромова І. ЗНАКИ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ В НУМІЗМАТИЧНОМУ ДОСЛІДЖЕННІ	275
Крайнік Ю. УНІВЕРСАЛИ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО ЯК ІСТОРИЧНЕ ДЖЕРЕЛО XVII ст.	278
Шамсутдинова-Лебедюк Т. СІМЕЙНО-ШЛЮБНІ ВІДНОСИНИ В ІСЛАМІ: АНАЛІЗ ЗАРУБІЖНОЇ ІСТОРІОГРАФІЇ	280
Гончар О. ВПЛИВ МИКОЛИ КОСТОМАРОВА НА СТАНОВЛЕННЯ НАУКОВОГО СВІТОГЛЯДУ ДМИТРА БАГАЛІЯ	283
Бойко Ю. ІСТОРІОГРАФІЧНИЙ ОГЛЯД ПРАЦЬ ПРИСВЯЧЕНИХ ЖИТТЮ І ДІЯЛЬНОСТІ ЄВГЕНА ЧИКАЛЕНКА	285
Кравчук О. ПРОБЛЕМА РЕАБІЛІТАЦІЇ ОБРАЗУ Г. РАСПУТІНА В ПОСТРАДЯНСЬКІЙ РОСІЙСЬКІЙ ІСТОРІОГРАФІЇ	289
Михальчук Р. ГОЛОКОСТ НА ТЕРИТОРІЇ РІВНЕНЩИНИ: ІСТОРІОГРАФІЯ ПРОБЛЕМИ	291
Білоус Н. «ПАКТ МОЛОТОВА-РІББЕНТРОПА: ІСТОРІОГРАФІЯ ПИТАННЯ»	295
Сипко Б. ФРАНЦУЗЬКА ІСТОРІОГРАФІЯ ПРО МУСУЛЬМАНСЬКУ СПІЛЬНОТУ П’ЯТОЇ РЕСПУБЛІКИ	296
Мартинчук І. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДЖЕРЕЛЬНОЇ БАЗИ ПРОБЛЕМИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ СЛОВАЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ	299
Корнієнко Н. УКРАЇНСЬКА ІСТОРІОГРАФІЯ ПРО ВПЛИВ «РОСІЙСЬКОГО ФАКТОРУ» НА ПОЛІТИКУ США ЩОДО УКРАЇНИ у 2009-2012 рр.	302

РЕЦЕНЗІЇ, АНОТАЦІЇ, ОГЛЯДИ

Давидюк Р. ОСТАРБАЙТЕРИ З РІВНЕНЩИНИ: МІЖ ДВОМА ТОТАЛІТАРНИМИ РЕЖИМАМИ	305
--	-----

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	307
------------------------------------	-----

ЗМІСТ	309
--------------------	-----

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії

Наукові записки РДГУ

Випуск 25

Відповідальність за достовірність і точність наведених фактів,
цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей несуть
автори опублікованих матеріалів та їх наукові керівники.
Думки авторів статей з позицією редколегії можуть не співпадати.

Відповідальний за підготовку збірника до видання
Валерій Шеретюк

Комп'ютерна верстка
Вікторія Кравчук, Владислав Самсонюк

Обкладинка
Григорій Волохов

Підписано до друку 1.12.2014 р.
Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 65,1. Замовлення №164/1. Наклад 300

Видавець О. Зень
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія РВ № 26 від 6 квітня 2004 р.
вул. Кн. Романа, 9/24, м. Рівне, 33022;
0362-24-45-09; 068-025-067-4;
olegzen@ukr.net

Віддруковано засобами різнографічного друку
ПП Самборський І.О.
33028, м. Рівне, вул. Княгині Ольги, 8

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: Збірник наукових праць: Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 25. – Рівне: О. Зень, 2014. – 313 с.

ISBN 978-617-601-107-1